

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 6 november 2008

MEDITATIE

Ootmoedige verwondering op dankdag

Dankdag houden. Er is alle reden voor. Jakob – hij is het die spreekt in onze tekst – noemt als redenen weldadigheden en trouw die de Heere aan hem gedaan heeft.

Daarin mogen we hem wel bijvallen. De Heere heeft ons met weldadigheden overladen. Wie van ons kan zeggen dat hij gebrek aan brood gehad heeft? Hadden we niet allen kleding genoeg? En een dak boven ons hoofd? De apostel Paulus wijst erop dat als we voedsel en deksel hebben, we dan vergenoegd, tevreden hebben te zijn. Dat is een gedachte die ons tot bezinning roept. Temeer wanneer we bedenken dat anderen op deze wereld aan levensbehoeften wel gebrek hadden. Wat onderscheidt ons? Tevredenheid is een schaars artikel in onze tijd. Er is een jacht naar meer. In het materiële; op het terrein van zien en beleven. Opvallend is dat de onverzadigbare honger naar meer zich zo richt op hier en nu. Ook bij ons kerkmensen. Bij wie is er dorst naar (meer aan-

Ik ben geringer dan al deze weldadigheden en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt.

Genesis 32 : 10a

gaande) de eeuwige dingen? De dichter zei: mijn ziel dorst naar de levende God. Kennen we daar iets van? Dat nu werkt 's Heeren Geest. Dankdagredenen zijn er inderdaad te over. Het is goed rond dankdagtijd de ontvangen weldaden eens voor onszelf op te sommen. Als we eerlijk zijn, zal de lijst niet kort zijn. Nu is het ook gevaarlijk werk, dat te doen. Zomaar gaat de wortel, die zo onuitroeibaar in onze zondige natuur zit om er groot of zelfvoldaan mee te worden, groeien. En het tegendeel moest gebeuren: we moesten er klein bij worden. Jakob achtte zichzelf geringer dan al die weldadigheden. Dat is een goede plaats: geringer zijn in eigen oog dan wat je krijgt, en dat voor het aangezicht van de grote Gever.

Jakob had inderdaad veel ontvangen. Een groot gezin; veel bezittingen. Welvaren was zijn deel. Als hij terugkijkt naar 20 jaar geleden, dan is de tegenstelling wel erg groot. Toen bezat hij alleen een staf. Nu twee legers. Kijken wij ook eens terug op dit jaarseizoen. Zijn wij niet bewelddadigd in ons gezin en in ons werk, in ons persoonlijk leven en in onze studie? Mogelijk zegt iemand dat er voor hem of haar toch ook, of misschien wel vooral, een andere kant is. Tegenslag op het werk, op school. Ziekte, zorgen, rouw, verdriet. Een kruis dat blijft; moeite die niet overgegaan is.

Zou Jakob daar ook niet van geweten hebben? Rond zijn werk en de beloning daarvan waren er grote spanningen. Ze vormden zelfs in menselijk vlak de directe aanleiding tot zijn vertrek. En de verhoudingen in zijn gezin waren niet altijd zo best. Eerlijkheid wijst aan dat daar de zonde in doorwerkte. Zelfs met godsdienstige elementen vermengd. Toch staat hij stil bij ontvangen weldadigheden. Misschien zegt u, denk jij: hoe zou ik dat kunnen bij zoveel zorgen? Mogelijk moet u, jij er eerlijk aan toevoegen: en met zoveel zonden. Bij anderen en eigenlijk, vooral ook bij onszelf.

Jakob komt met de weldaden in de ootmoed terecht. Ik ben geringer. Ik heb ze niet verdiend; wel verzondigd. Hij is ze onwaardig geworden in eigen oog. De tegenstelling is niet: Jakob - weldaden. Het ligt dieper. Het is wezenlijker. De tegenstelling is: Jakob - Gij. Jakob mag zich plaatsen voor het aangezicht des Heeren. Met alle weldaden die juist de Heere aan hem bewees. En voor het aangezicht des Heeren wordt hij zo klein. Een zondig mens is hij. Een man die zijn broer had willen beroven en zijn vader had bedrogen. Zelfs had hij Gods belofte willen stelen. Verzondigd zijn de weldaden en de trouw. Wat een schuld voor God.

En al deze trouw. Ja, daarover spreekt hij ook. Dat de Heere hem beveiligd en bewelddadigd heeft, is enkel te

Inhoud

87e jaargang

Nr. 6

- 1 Meditatie: Ootmoedige verwondering op dankdag
- 3 De leer van de Roomse kerk (2)
- 4 Waar is ons kind? (4)
- 5 Van zee tot zee: Zomerconferentie (4)
- 7 Nederland Leest en de NS
- 8 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 11 Kerkdiensten

danken aan de trouw van de Heere. Dat had Jakob niet verdiend. Vroeger vertrouwde hij op zijn list en misschien ook wel op zijn moeder en hetgeen zij hem verteld had. Nu is hij de trouw Gods niet meer waard. Nu is hij geringer dan al deze trouw.

Want de Heere is trouw geweest. Waaraan moeten we bij deze trouw denken? De Heere was trouw tegenover Jakob vanwege Zijn eigen belofte. Bij Bethel heeft de Heere Jakob Zijn beloften gegeven. Wel vier zelfs. De voornaamste was de Messiaanse belofte. Verder gaf de Heere hem de landbelofte. En de belofte van de kinderzegen. In deze overdenking moeten we vooral op de vierde belofte letten: de Heere beloofde hem te bewaren, met hem te zijn en hem weer terug te zullen brengen. Dat beloofde de Heere hem ten dage zijner benauwdheid. Toen hij niets meer over had en moest vluchten. En aan die belofte bleef de Heere trouw. Dat mag Jakob overdenken. Dat maakt hem klein voor de grote God, voor de Bron van alle goed en trouw. Ik ben geringer, belijdt hij. Daar heb ik het niet naar gemaakt. Nee, zo zegt Jakob het niet. Het gaat niet (alleen) over zijn gedrag, maar het gaat over hemzelf, over wie hij is voor de Heere, over zijn staat. Ik *ben* geringer zegt hij. Later in dit hoofdstuk lezen we dat de Heere op dit punt gaat doortrekken. Dan moet Jakob zijn bedriegersbestaan voor God bloot-

leggen en gaat de Heere hem een andere naam geven. Dan mag hij uit 's Heeren mond horen dat hij in een wezenlijk andere staat, andere verhouding tot de Heere gesteld is.

De verootmoediging bij Jakob is er vanwege de weldaden en de trouw die de Heere aan hem heeft gedaan. En wij? Moeten wij niet ook op Gods trouw letten rond dankdag? Want waaraan is het te danken dat de aarde nog staat en ook dit jaar het leven door kon gaan? Is dat aan de mensheid te danken? Aan techniek en wetenschap? Aan reinheid van leven en oprechtheid van hart bij de mensen? Bij ons kerkmensen? Integendeel. Ons leven en ons hart, ons bestaan maakt ons alle weldadigheid en trouw onwaardig. Dat geldt de mensheid en ons volk in het algemeen; dat geldt ons kerkmensen in het bijzonder. En Gods kinderen? Hoe staat u hier bij?

En toch de trouw Gods. Alleen vanwege Zijn eigen beloften. Daaraan is Hij trouw. Zijn beloften aan Noach dat zaaiing en oogst, zomer en winter niet zullen ophouden zolang de aarde zal staan. Daarom past ons ootmoedige dankdagbezinning. De trouw Gods ondanks 's mensen afmakingen en bestaan. Wij zijn geringer.

Er is nog iets om op te letten. Hoe noemt Jakob zichzelf in onze tekst? Uw knecht. Daarin mag hij geloof oefenen. Ondanks alles is hij toch

knecht, dat betekent hier: kind des Heeren. Is dat niet het grootste wonder? Het is het grootste bewijs van weldadigheid, van ontferming, van welbehagen. Het is de schoonste blijk van trouw. Dat wordt in de diepte beleefd. Zo verzondigd, zo onwaardig; en toch die trouw des Heeren. Daaraan mag hij in de diepte van geringheid in eigen oog voor God toch geloofshouvast hebben. Om Jezus' wil, Die Zich zo gering maakte om Gods weldadigheid en trouw voor zulke onwaardigen te verdienen en aan zulke zondaren te bewijzen.

Ook ons past verootmoediging vanwege de trouw Gods. Hij liet ons nog in de dag der zaligheid onder de verkondiging der genade. Waar bracht het ons? Laat het ons mogen verootmoedigen aan Zijn voeten, opdat het niet eenmaal tegen ons zal getuigen. Uit onze natuur komen verootmoediging en echte dankbaarheid niet voort. Integendeel. Maar de Heere weet zelfs een Jakob wel klein te krijgen.

Zalige plaats wanneer we zo dankdag mogen houden. Gering in eigen oog, maar toch door een geschonken geloof ziende op Hem in Zijn trouw en weldadigheid. Kind te mogen zijn en als kind verzorgd te mogen worden. In Zijn trouwe gunst weldaden ontvangen. Onzegbare genade. En dat voor zo een.

Krimpen a/d IJssel, ds. P. Mulder

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór
de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie
van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag**
in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

De leer van de Roomse kerk

In het vorige artikel maakten we kennis met de nieuwe "Catechismus van de Katholieke Kerk" en de samenvatting daarvan in het "Compendium" van deze catechismus. We lazen verschillende zaken in deze roomse handboeken die onze instemming hebben. In dit artikel gaan we na waar de breekpunten liggen. Helaas zijn dat er meer dan de punten van overeenstemming. Het blijft ook nodig om die breuklijnen te blijven zien om niet in een onschriftuurlijke oecumene te belanden.

Opvallend in zowel de Catechismus als het Compendium is de grote plaats die Maria inneemt. Dat begint al in het apostolisch schrijven waarmee de paus de uitgaven goedkeurde. Paus Johannes Paulus II schreef daartoe in 1997 een zogeheten apostolische brief waarin hij Catechismus een "zeer gezaghebbende uiteenzetting van haar ene en eeuwige apostolische geloof" noemde. Hij sprak de wens uit dat de Catechismus breed verspreid zou worden en vertrouwde dit verlangen toe "aan Maria, de moeder van Christus, van wie wij vandaag gezamenlijk vieren dat zij met lichaam en ziel ten hemel is opgenomen." De paus doelt hiermee op het roomse dogma dat Maria lichamelijk ten hemel is gevaren. Het staat nergens in de Bijbel, maar toch is het een dogma geworden. Dit geldt ook van de roomse leer dat Maria onbevlekt ontvangen is. Zelfs lezen we in de Catechismus dat Maria "heel haar aardse leven door een bijzondere genade van God geen enkele zonde heeft begaan."

Voorspraak

Bij de presentatie van het Compendium schreef de huidige paus Benedictus XVI ook een apostolische brief en wel op de dag van het "hoogfeest van de heilige apostelen Petrus en Paulus". Aan het slot van de brief spreekt de paus de wens uit dat de lezers Gods gave in Zijn eniggeboren Zoon zullen erkennen en aanvaarden en wel "dankzij de bijzondere voorspraak van de heilige maagd Maria, Moeder van Christus en van de Kerk."

Volgens de officiële roomse leer is het dus Maria die een middel is om zondaren tot Christus te leiden. Aan de ene Zaligmaker en Voorspreker heeft de Roomse Kerk nog altijd niet genoeg.

Aan het Compendium is als bijlage een aantal gebeden toegevoegd. Het zijn er nogal wat waarin Maria een ereplaats krijgt! Het "Weesgegroet Maria" ontbreekt vanzelf niet. Een ander gebed luidt (verkort) als volgt: "Gedenk, o allermildste maagd Maria, dat het nog nooit gehoord is, dat iemand die tot U zijn toevlucht nam... door U in de steek werd gelaten... Ik sta hier voor U in mijn arzaligheid en zonde... versmaad mijn woorden niet, maar in uw goedheid luister en wil mij verhoren. Amen." Bij zo'n gebed wrijf je werkelijk je ogen uit. Christus sprak dat wie tot Hem komt geenszins wordt uitgeworpen. Tot Hem namen Bartiméüs, de Kananese vrouw, de moordenaar aan het kruis en zo vele anderen hun toevlucht en werden verhoord. Op wiens gezag mag dit alles op de mens Maria worden toegepast?

Volgens de officiële roomse leer is het dus Maria die een middel is om zondaren tot Christus te leiden. Aan de ene Zaligmaker en Voorspreker heeft de Roomse Kerk nog altijd niet genoeg.

Waarom zouden we tot Maria bidden? De Roomse Kerk heeft daar een antwoord op. "Vanwege haar uitzonderlijke medewerking met het handelen van de Heilige Geest." Daarom krijgt Maria de eer als 'Moeder van de Kerk' en 'Moeder van de genade'. Waar is deze hele leer omtrent Maria toch op gebaseerd? De Roomse Kerk hangt het eigenlijk allemaal op aan het zinnetje "mij geschiede naar uw Woord" dat Maria sprak bij de aankondiging van de geboorte van de Heere Jezus (Luk 1:38). Zie je wel dat ze "op een heel bijzondere wijze meegewerkt heeft aan het werk van de Verlosser!" Wonderlijke exegese toch.

Evangelisch

Binnen de evangelische beweging is er een groeiende openheid voor de Roomse Kerk. Zo stelde de Evangelische Omroep zijn ledenraad open voor rooms-katholieken. Vervolgens nam de omroep een roomse redacteur in dienst. Als we de Catechismus van de Katholieke Kerk lezen, kunnen we ons wel wat voorstellen van de toenadering tussen rooms en evangelisch. Typisch evangelische opvattingen zorgen voor een diepe kloof met de reformatorische belijdenisgeschriften, maar staan juist heel dicht bij de roomse leer. We denken aan de algemene verzoening. In het Compendium lezen we al heel snel dat God Zijn heilsplan "voor de mensheid" heeft vastgesteld. Verderop lezen we dat Christus door Zijn losprijs "heel de mensheid" met God verzoende. "Het paasoffer van Christus koopt alle mensen vrij", zo lezen we.

Ik denk dat veel evangelische mensen zich ook heel goed kunnen vinden in de omschrijving van het geloof in het Compendium. "Het geloof, een gave om niet van God ontvangen en toegankelijk voor wie er nederig om vragen, is de bovennatuurlijke deugd die noodzakelijk is om gered te worden. Een daad van geloof is een menselijke daad, dat wil zeggen een daad van het menselijk verstand dat vrijwillig instemt met de goddelijke waarheid op aandrang van de wil die door God daartoe is aangezet." Het verstand en de wil van de mens werken samen met de Goddelijke genade, zo lezen we in de Catechismus.

Bovenstaande sluit nauw aan bij de evangelische leer van zonde en genade, die we kort kunnen samenvatten: Jezus stierf voor jou, zondaar, neem nu Zijn geschenk in geloof aan. Beleden wordt – dat doen de roomsen ook – dat het geloof een gave Gods is, maar toch is het geloof eveneens het "vrije antwoord van de mens op het initiatief van God", zo leert de roomse Catechismus. Opvallend is in dit alles de grote plaats die de gelovende mens krijgt. God en mens werken ten diepste samen. Daarom is deze leer zo aantrekkelijk en verslaat ze z'n duizenden, ook in de reformatorische kerken! Zo tel je als mens echt mee. Maar zo wordt God van Zijn eer beroofd.

Doodsstaat

Het accent op de gelovende mens kan gelegd worden als de doodsstaat van de mens wordt verzwegen. En inder-

daad gebeurt dat in de roomse leer, in de evangelische beweging, en... ook soms in reformatorische kerken en op reformatorische scholen? Wie is de mens? "Van nature en krachtens roeping is de mens dus een godsdienstig wezen, dat in staat is in gemeenschap te treden met God", zo luidt de officiële roomse leer. De zondeval wordt niet ontkend. De leer van de erfzonde staat in de Roomse Kerk recht overeind. Maar, wat zijn de gevolgen van de val? Gods Woord leert dat we dood zijn door de misdaden en de zonden (Ef 2:1). Dit Schriftwoord is in de hele Catechismus echter niet te bekennen. In plaats van deze bijbelse leer lezen we: "Ten gevolge van de erfzonde is de menselijke natuur in haar krachten verzwakt, onderworpen aan de onwetendheid, aan het lijden en aan de overheersing door de dood, en geneigd tot zonde." Hoe we dit moeten uitleggen, blijft niet in het onzekere: "De menselijke natuur is niet geheel verdorven: zij is in haar eigen natuurlijke krachten gewond." De oude Pelagiaanse leer blijkt in de Roomse Kerk springlevend te zijn. Het is te vrezen ook daarbuiten. Zo zien we ook hoe de zaken samenhangen. Als de ernst van de doodstaat ontkend wordt, of nauwelijks een plaats krijgt in de prediking, krijgt de 'gelovige mens' de kans om op de troon te klimmen. Deze samenhang zien we in onze tijd allerwegen. Ook daarom is het nuttig om kennis te maken met de roomse leer.

Traditie

Vele punten van verschil tussen de roomse leer en de leer van Gods Woord en de belijdenisgeschriften zouden nog te noemen zijn. We kunnen denken aan de grote plaats die de traditie in de Roomse Kerk inneemt. "De heilige Overlevering en de heilige Schrift vormen één heilige schat van het woord Gods", zo lezen we. Ja, zwart op wit staat er dat de Schrift zo verbonden is met de overlevering dat ze zonder deze niet kan bestaan!

We kunnen denken aan de leer van de kerk en de plaats van de paus. Ontdaan van elke vorm van terughoudendheid zegt de Roomse Kerk in de Catechismus over zichzelf: "Dit is de enige kerk van Christus... deze kerk heeft haar bestaanswijze in de Katholieke Kerk, bestuurd door de opvolger van Petrus." En de kerken van de Reformatie dan? Zij krijgen een soort troostprijs. Buiten de

Katholieke Kerk vindt men, zo lezen we, "verscheidene elementen van heiliging en waarheid." Daar moeten we het dus mee doen.

De onfeilbaarheid van de paus als hij een officiële uitspraak doet over geloof en leven is in de Catechismus stevig verankerd. Daarom is de lichamelijke opname en de onbevleete ontvangenis van Maria een dogma. De paus, gesteund door de bisschoppen, heeft het immers gezegd. Opvallend is dat bij zulke uitspraken geen of nauwelijks bijbelteksten worden aangehaald. Dat zou de Roomse Kerk toch aan het nadenken moeten zetten. Een groot deel van hun leerstellingen komt niet uit de Bijbel, maar uit de traditie.

Sacramenten

Het verschil tussen de roomse leer en de leer van Gods Woord wordt heel duidelijk in de hoofdstukken over de sacramenten. Over de prediking als hét genademiddel om zondaren zalig te maken (Rom 10:14-15, 17) lezen we hoegenaamd niets. De teksten uit Romeinen 10 worden in roomse Catechismus één keer aangehaald en wel om de noodzakelijkheid van de kerk en het ambt te bewijzen. Immers, het zijn de dienaren van de kerk die het "heilswerk voltrekken

door het eucharistisch offer en de sacramenten, waarin Christus Zelf werkzaam is om Zijn genade mee te delen aan de gelovigen." In de liturgie van de sacramenten treffen we weer eenzelfde samenwerking aan van God en de mens, "de meest innige samenwerking tussen de Heilige Geest en de Kerk", zo lezen we. Is een mens om genade te ontvangen nu volkomen afhankelijk van God, of is hij evenzeer afhankelijk van de kerk? Ook van de kerk, want de sacramenten delen de genade van Christus mee, zo leert de Roomse Kerk haar leden.

We ronden af. Uit alles blijkt dat de Rooms-Katholieke Kerk niet veranderd is. Wat is het een aangrijpende zaak dat miljoenen mensen wereldwijd bij een kerk horen die Gods Woord verminkt doorgeeft. Wat is het een groot voorrecht dat de Heere ons Zijn Woord heeft gegeven. Wat een verantwoordelijkheid ook. Laat het ons bij de herdenking van de Reformatie een wonder zijn dat het Woord weer op de kandelaar kwam. En laten we niet vergeten te bidden voor zo velen miljoenen wereldburgers die hun zaligheid nog altijd aan een valse kerk toevertrouwen.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Waar is ons kind?

*We zijn in de bespreking van het boekje **Waar is ons kind** van ds. M.A. Kempeneers toegekomen aan het derde hoofdstuk: 'Wat zeggen de oudvaders over jonggestorven kinderen?'*

De schrijver geeft aan dat er in het verleden drie antwoorden zijn gegeven op de vraag 'Waar is ons kind'.

1. Alle kinderen zijn in de hemel;
2. Alleen de verbondskinderen zijn in de hemel;
3. Alleen de uitverkoren kinderen zijn in de hemel.

De opvatting dat alle kinderen in de hemel komen is de opvatting van Pelagius, die de erfzonde ontkende. Ook Arminius leerde dat alle jonggestorven kinderen zalig worden. Verder noemt de schrijver de reformator Zwingli, de Engelse predikant August

Montague Toplady en de voormalige slavenhaler en predikant John Newton. De tweede opvatting, dat alleen verbondskinderen in de hemel zijn, vinden we bij Augustinus, de Rooms-Katholieke Kerk, Luther en Calvijn. De gedachten van Calvijn zijn bepalend geweest voor Ursinus, Gomarus, Polyander, Revius en Wilhelmus à Brakel. Verder worden genoemd Rutherford, Owen en Matthew Henry.

De derde opvatting, dat alleen uitverkoren kinderen in de hemel zijn, geeft niet aan dat in de tweede opvatting de verkiezing geloofend wordt. Bij de tweede opvatting vallen volgens de schrijver verbond en verkiezing voor jonggestorven kinderen samen. In de derde opvatting is dat niet zo. Wel kan de Heere aan Zijn

volk bekend maken door middel van een bijzondere belofte dat er troost is voor de bedroefde ouders. Hier wordt de naam van Smytegelt genoemd. Kempeneers schrijft: 'De achterliggende gedachte van Smytegelts woorden is, dat de beloften van het genadeverbond niet aan ieder verbondskind worden toegezegd. Die zijn alleen voor de uitverkorenen. Verbond en verkiezing vallen samen, maar op zo'n wijze dat dit in het geval van de jonggestorven kinderen niet tot troost leidt, maar tot onzekerheid. Want wanneer weet een bedroefde ouder nu of de beloften ook voor zijn jonggestorven kind golden? Dat kan alleen als de Heere dat persoonlijk en op een bijzondere wijze bekendmaakt.'

Dit laatste standpunt werkt de auteur uit in een apart hoofdstuk. De titel van hoofdstuk 4 luidt: 'Een bijzonder antwoord?' Ds. Kempeneers vindt het moeilijk dit punt aan te snijden omdat het voor velen in de rechterflank van de gereformeerde gezindte welhaast de enige manier lijkt te zijn om tot zekerheid te komen aangaande de zaligheid van jonggestorven kinderen. Ten tweede omdat het om zeer tere ervaringen gaat, die diepe indrukken hebben achtergelaten. Hij geeft aan dat de betrouwbaarheid van de waarheid afhankelijk is van degene die het zegt. Het krijgen van 'waarheden' is zijns inziens niet gevrijwaard van vergissingen. De schrijver geeft daarom een aantal criteria hoe de Heere door Zijn Woord werkt.

1. De Heere zal Zijn eigen Woord geen geweld aandoen;
2. Aan het krijgen van een waarheid gaat in het algemeen een weg vooraf;
3. Het ontbreken van 'waarheden' mag niet negatief uitgelegd worden. Als er 'geen licht' over is, wordt dit niet zelden geïnterpreteerd als een slecht teken;
4. Het ware geloof heeft geen extra-ordinair karakter. Buitengewone ervaringen zijn niet maatgevend. Het krijgen van 'waarheden' is daarom niet per definitie betrouwbaarder dan het stille geloof in Gods beloften.

Met het laatste punt heb ik moeite. Het ware geloof heeft geen extra-ordinair karakter, maar het is wel een werk van Gods Geest. Het kan slechts omhelzen wat de Heere schenkt. Welke troost heeft de schrijver voor hen die de beloften van het genadeverbond zonder dat getuigenis des Geestes niet op hun kinderen durven

toepassen? Wat moet precies worden verstaan onder het stille geloof in Gods beloften? Wat kan gezegd worden tot hen die de belofte van het genadeverbond niet als een algemene belofte voor de hele uitwendige gemeente durven lezen? Mogen zulke ouders dan niet uitzien naar een bevestiging door Woord en Geest? Voor zulke mensen is de 'waarheid' echt niet slechts een extra zoals het bij het vierde criterium wordt beschreven. Ik zeg niet dat het ontbreken van een getuigenis erop wijst dat het niet goed zou zijn met het gestorven kind. De Heere kan ook jaren later nog getuigenis geven van Zijn werk. De Heere kan in Zijn wijsheid ook dingen verborgen houden. Hierna gaat de auteur in op het sterfbedgetuigenis van kinderen. Hij roept op het volgende te bedenken:

1. In de Schrift zijn er behalve in het geval van Johannes de Doper geen voorbeelden te vinden waarin expliciet ervaringen van zonde en genade door jonge kinderen worden weergegeven;
2. We moeten oog blijven houden voor het eigene van het kind;
3. De kerk der Reformatie heeft daarom bepaald dat kinderen niet aan

het Heilig Avondmaal kunnen deelnemen. Zij kunnen zich nog niet recht beproeven;

4. Hij wijst op het verschil tussen kinderdoop en volwassendoop. Jonge kinderen worden niet gedoopt vanwege hun getuigenis over God. Bij oudere kinderen is dat anders.

De schrijver ontkent niet dat de Heilige Geest zaligmakende kennis in de kinderharten kan werken, maar moet constateren dat dit niet veel voorkomt. De uitzonderingen mogen niet dermate normatief worden dat het ontbreken van een getuigenis negatief gaat functioneren. Ook hier blijven voor mij vragen liggen. Zou het werk Gods dan niet blijken in de vrucht? Natuurlijk behoeft dat niet altijd in veel woorden te bestaan, maar aan de vruchten kent men toch de boom? Ook de kleine boom wordt toch aan zijn vruchten gekend? De geschiedenis van de kleine Samuël is daarvan zo'n ontroerend voorbeeld. O, laten we de Heere smeken of ook uit de mond van onze kinderen Zijn werk mag blijken.

(slot volgt)

Nunspeet,

ds. A. Schot

VAN ZEE TOT ZEE

4

Een zomerconferentie onder de rook van New York

Op weg naar de conferentie in New Jersey hadden we een merkwaardige ontmoeting. Omdat ons vliegtuig erg vroeg in de ochtend vertrok, waren mijn vrouw en ik de avond ervoor al naar Calgary gereden en hadden we de nacht doorgebracht in een van de vele hotels die deze stad rijk is. De volgende morgen stonden we bij de balie om de sleutels van onze kamer in te leveren en af te rekenen. De receptioniste - ongeveer 23 jaar oud en donker van huidskleur - droeg een uniform met een naamkaartje. "Mrs. Chinwendu", stond erop. Neemaar! Een echte Igbonaam! Een lid van de grote Nigeriaanse stam waarmee de Izi's verwant zijn!

"Mogen we u wat vragen, mevrouw? Komt u uit Nigeria?" Ze knikte verrast. "Waarom denkt u dat?" We wezen

naar haar naamkaartje. "Chi' betekent toch 'God' in de Igbotaal? En 'nwe' is toch een ander woord voor 'bezitten'? Maar 'ndu' kunnen we niet goed thuisbrengen. In de taal van de Izi's rond Abakaliki betekent dat 'mensen'. Is dat ook zo in het Igbo?" De ogen van de receptioniste werden groot van verbazing. "Hoe kennen jullie mijn taal?" Na enige uitleg onzerzijds begon ze te stralen. "Alleen het woordje 'ndu' hebben jullie mis", zei ze. "In de Igbotaal betekent dat 'leven'. Nu weten jullie wat mijn naam betekent: "God is de Eigenaar van het leven".

Even later waren we in een shuttlebusje van het hotel op weg naar de luchthaven. Mevrouw Chinwendu had ons een flinke korting op de kamerhuur gegeven en zat zelf achter het stuur. Ze vertelde honderd uit

over haar familie, over haar moeder die ook naar Canada was gekomen, over haar vader die in Nigeria was achtergebleven en veel gebed nodig had, enzovoort. "Ga je ook naar een kerk hier in Calgary?" vroegen we. "Jawel, maar dat vind ik een van de moeilijkste dingen in Canada. Zelfs in de kerk lijken mensen niet echt te bidden. De voorganger vraagt steeds om vrede, maar het lijkt wel of velen niet beseffen dat er een grote strijd gaande is - een geestelijke strijd."

Bidstond

Aan deze woorden van de zwarte receptioniste moesten we denken toen we een dag later de bidstond voor de lerarenbijeenkomst bijwoonden in Franklin Lakes. De plaatselijke predikant, ds. J. Den Hoed, ging voor in prediking en gebed. Ook hij wees op het belang van het gebed, het ware gebed. Maar hij mocht ook wijzen op een belofte voor een strijdend volk dat zich vaak zo biddeloos en onvruchtbaar gevoelt. De tekst voor de prediking was uit Jesaja 44:3 en 4: "Want Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen. En zij zullen uitspruiten tussen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken." Het was een bemoedigend woord aan de vooravond van de conferentie!

Twee dagen later zou ds. Den Hoed een tafelrede houden tijdens een diner dat aangeboden werd door de school van Pompton Plains. Ditmaal ging zijn toespraak over David en Absalom, een godvrezende vader en een goddeloze zoon. De nadruk lag op de aangrijpende vraag die koning David stelde na de veldslag in het Overjordaanse: "Is het wel met de jongeling, met Absalom?" (2 Samuel 18:29). Het was een vraag die te laat kwam. Voor Absalom was het reeds eeuwigheid geworden. Hij was gevallen in de handen van een vertoornd God. Ernstig en waarschuwend klonk de vraag die de predikant van Franklin Lakes aan het hart van de aanwezige ouders en leerkrachten legde: "Is het wel met uw kind? Is het wel met die jongen, met dat meisje in de klas?" Aan tafel werd hier en daar doorgepraat over deze boodschap. We maakten daarbij ook kennis met dhr. Jan Otte uit de gemeente van Emmeloord, die de zomerconferentie bijwoonde namens het Pieter Zandt College in Kampen. Hij vertelde over zijn werk als locatiedirecteur in Urk en gaf blijk van zijn belangstelling

voor het onderwijs op de scholen in Noord Amerika. Het was goed om zodoende bijeen te zijn op een avond die veel stof tot nadenken gaf.

Lezingen en workshops

Inmiddels waren de bijeenkomsten in volle gang. Voor de drie conferentiedagen waren vijf plenaire sessies en niet minder dan veertig workshops gepland. Veel van deze workshops hadden plaats op hetzelfde tijdstip, dus er moest voortdurend gekozen worden en dat was niet altijd gemakkelijk. Een aantal onderwerpen richtte zich op een specifiek vakgebied, maar een bijna even groot aantal had betrekking op identiteitsvragen.

Het is waar dat er in Nederland meer differentiatie in het onderwijs bestaat, maar de inzet van de leerkrachten hier is bewonderenswaardig. Men roeit met de riemen die men heeft. Helaas zijn er veel minder riemen.

Enkele voorbeelden daarvan: het leven van ds. Robert Murray McChesney met lessen voor leerkrachten en studenten, de aard van de islam, bijbelse relaties, wat het betekent een christelijke leerkracht te zijn, de positieve zijde van Gods geboden, vrijwilligerswerk ten dienste van de gemeenschap, uitdagingen voor de student vandaag, homoseksualiteit als een zonde tegen de natuur en de God van de natuur, methoden voor bijbelonderwijs en discussie in de klas, de vraag of onze kledingvoorschriften niet meer van deze tijd zijn, enzovoort. Workshops die zich richtten op bepaalde vakgebieden gingen onder meer over computertechnologie, spel en activiteit op de basisschool, muziekonderwijs, wiskunde, vreemde talen, enzovoort. Heel interessant was een demonstratie met een "Starlab Portable Planetarium". Tegen het doek van een bolvormige tent werd eerst de nachtelijke sterrenhemel geprojecteerd (de macro-kosmos) en vervolgens de structuur van een menselijke cel (de micro-kosmos). Hoe groot zijn Gods werken!

Zelf mocht ik ook een aantal inleidingen houden tijdens deze conferentie. Een daarvan was "Het doen van een bijbelvertelling". Ik had wat papieren

en werkstukken overgehouden aan de periode in de jaren zeventig toen ik aanstaande kleuterleidsters les gaf aan de Driestar. Die aantekeningen kwamen nu goed van pas. U moet bedenken dat we in Noord Amerika geen vergelijkbare school voor onderwijzers en leraren hebben. Bijna al onze leerkrachten zijn opgeleid aan universiteiten, waar weinig aandacht is voor didactiek en pedagogiek en waar het geven van bijbellessen en bijbelvertellingen al helemaal geen prioriteit heeft!

Verscheidenheid

Het aardige van zo'n conferentie en de nasleep ervan is dat het onderwijsveld een heel stuk dichterbij komt. Je krijgt veel informatie mee en je moet je beeld nogal eens bijstellen. Zo dacht ik al een poosje dat het onderwijs op de Noord-Amerikaanse scholen vrijwel geen differentiatie of verscheidenheid kent. Met andere woorden, alle leerlingen krijgen alle vakken op bijna hetzelfde niveau. Dat klopt echter niet helemaal met de werkelijkheid.

Om maar een voorbeeld te noemen: de jongeren die de school in Pompton Plains bezoeken, moeten na grade 8 (de tweede klas van de middelbare school) een keuze maken: óf ze volgen de "general level track" (het doorsnee niveau) óf ze nemen de "college bound track" (ter voorbereiding van academisch onderwijs). Na grade 10 hebben laatstgenoemde studenten ook nog de mogelijkheid cursussen te volgen op een hoger niveau (de zogenaamde "Advanced Placement Courses"). In grade 11 mogen de meer "praktische" studenten ervoor kiezen middagprogramma's te volgen aan de plaatselijke technische school. Langs deze weg zijn een aantal jongelui inmiddels afgestudeerd als loodgieter, electriciën, tuin- en landschapsarchitect, etc. Zulke studenten kunnen in grade 11 of 12 ook een middag doorbrengen op de werkvloer, bijvoorbeeld in een verpleegtehuis of een kinderdagverblijf. Ook kunnen meisjes stage lopen voor de positie van secretaresse. Dit alles heeft plaats onder supervisie en begeleiding van de eigen schooldecaan.

Het is waar dat er in Nederland meer differentiatie in het onderwijs bestaat, maar de inzet van de leerkrachten hier is bewonderenswaardig. Men roeit met de riemen die men heeft. Helaas zijn er veel minder riemen. Anders gezegd, christelijke

scholen moeten voor bijna alles zelf betalen. Daarom is het thans ook niet mogelijk meer praktijkprogramma's aan te bieden. Maar als de Heere Zijn zegen eraan wil verbinden, zal het onderwijs in Noord Amerika toch dienstbaar zijn aan het tijdelijke en - laten we vooral ook hopen - aan het geestelijke welzijn van onze jongeren. Is er nog gebed voor, ook in het oude vaderland?

Nogmaals Nigeria

We waren alweer op de terugweg toen de noodzaak van het gebed nogmaals op het hart gebonden werd. Vanuit de vertrekhal van het vliegveld bij Newark konden we in de verte New York zien. We hadden vier dagen onder de "rook" van die stad gezeten, maar ook onder het licht van Gods Woord. En toen was daar ineens die Afrikaanse medewerker van "West Jet", een Noord-Amerikaanse luchtvaartmaatschappij. Ook hij bleek een Nigeriaan te zijn, zij het uit een ander gebied dan Mrs. Chinwendu. Ook hij woonde nog maar enkele jaren in dit zo heel andere werelddeel. Ook hij had dat opgewekte en levensblijde dat

veel West Afrikanen typeert. En toen we met hem aan de praat raakten bleek ook hij lid te zijn van de Anglicaanse Kerk.

"Voel je jezelf hier thuis?" informeerden we voorzichtig. "O jawel", was het antwoord. "Maar iedereen doet hier waar hij of zij zelf zin in heeft. Ik mis het kerkelijk leven zoals ik dat kende in Nigeria. Het lijkt hier soms wel op Sodom en Gomorra. En wat me het meest opvalt, is dat veel mensen hier nooit bidden." We hadden geen tijd om verder te praten over de waarheid, want ons vliegtuig ging vertrekken. We hadden graag nog wat gevraagd over de leer van de Anglicaanse Kerk en andere zaken. Maar één ding was duidelijk: opnieuw wees iemand met een zwarte huid ons op het belang van het gebed. En ons blanke gezicht ging beschaamd naar beneden. Bidden we wel? Voor onszelf en onze kinderen? Voor ons land en onze kerk? En ook voor onze scholen?

Een hartelijke groet uit
Noord Amerika,
Lethbridge, Canada
ds. C. Sonneveld

Nederland Leest en de NS

Het Deputaatschap bij de Hoge Overheid heeft voornamelijk tot taak om te reageren op voornemens of reeds ten uitvoer gebrachte maatregelen van de (Hoge) Overheid in de wetgevende of uitvoerende sfeer, die indruisen tegen de norm van Gods Woord of naar de mening van deputaten aanleiding geven tot commentaar. De Generale Synode 2007 heeft het mandaat van het deputaatschap enigszins uitgebreid door ook de bevoegdheid te verlenen om te reageren op maatschappelijke ontwikkelingen die indruisen tegen de norm van Gods Woord. Ook reeds voordat de Generale Synode de uitbreiding van het mandaat vaststelde heeft het deputaatschap op bepaalde zaken in de samenleving gereageerd. Te denken valt bijvoorbeeld aan het protest tegen de openstelling van AH-winkels op zondag 24 december 2006. In de toekomst zal het deputaatschap op basis van het verruimde mandaat van die mogelijkheid meer gebruik

gaan maken. Helaas is het beter om te schrijven: gebruik moeten maken. De ontwikkelingen in de samenleving roepen steeds meer de noodzaak op om daartegen te protesteren op grond van de profetische roeping die de kerk heeft naar overheid en samenleving.

Protest Hoge Overheid

Zo is onlangs door het Deputaatschap bij de Hoge Overheid protest aangetekend bij de Nederlandse Spoorwegen tegen het organiseren van een speciale trein om een drietal aanstaande zogenaamde lesbische echtparen de gelegenheid te bieden elkaar tijdens een treinrit het jawoord te geven. De NS deed dit in het kader van de actie Nederland Leest. De actie Nederland Leest wordt gehouden van 17 oktober tot en met 14 november op initiatief van de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek. Iedereen wordt tijdens deze landelijke campagne uitgenodigd met elkaar in discussie te

gaan over één bepaald boek. De leden van de openbare bibliotheken krijgen het boek tijdens de campagneperiode cadeau. Vervolgens worden de lezers aangemoedigd er met elkaar over in gesprek te gaan. In 2007 werden er bijna een miljoen gratis boeken verspreid. In 2008 wordt de roman *Twee vrouwen* van Harry Mulisch verspreid. In de samenvatting van het boek op de website van Nederland Leest verneem ik dat het in *Twee vrouwen* gaat het om het verhaal van Laura die door haar man is verlaten omdat ze geen kinderen kunnen krijgen en een relatie begint met Sylvia. Nadat Sylvia haar liefde voor Laura heeft bekend, gaat ze er stiekem vandoor om een verhouding te beginnen met de ex-echtgenoot van haar geliefde. Mulisch verweeft de relatie tussen Laura en Sylvia met de klassieke noodlotsdrama's van Orpheus en Oidipoes.

De homolobby heeft weer zijn slag geslagen. Ook van dit boek, dat bovendien in een speciale vorm is verschenen voor laaggeletterden, zullen wel weer vele duizenden exemplaren worden verspreid. Zo worden ook nu weer vele mensen geïndoctrineerd met het libertijnse gedachtegoed dat alles moet kunnen. Het is al erg genoeg dat een dergelijk boek door de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek wordt verspreid.

Hoofdsponsor NS

Ergerlijk is dat de campagne wordt gesponsord door de Nederlandse Spoorwegen. Een bedrijf dat toch een publieke functie heeft. Het Deputaatschap bij de Hoge Overheid schrijft daarover aan de Nederlandse Spoorwegen:

"Het kerkgenootschap van de Gereformeerde Gemeenten (ruim 100.000 leden) maakt door middel van deze brief bij uw directie ernstig bezwaar tegen uw bijdrage aan de landelijke campagne "Nederland Leest". Ons protest richt zich met name tegen het organiseren van een speciale trein om een drietal aanstaande zogeheten lesbische echtparen de gelegenheid te bieden elkaar tijdens een treinrit het jawoord te geven. Wij achten het zogeheten homohuwelijk in flagrante strijd met de heilzame geboden van de Heere God, zoals verwoord in de Tien Geboden. Het niet-naleven van Gods gebod kan niet dan tot grote schade voor overheid en samenleving, alsmede voor publieke en private organisaties plaatsvinden. Anderzijds is aan

het onderhouden van deze geboden Gods zegen verbonden. Wij betreuren de godonterende bijdrage van uw bedrijf, bedoeld als decor voor een lesbisch festijn, zeer. U heeft daarmee de diepste religieuze gevoelens van onze kerkelijke achterban gekwetst. "

Kwetsend

Bovendien heeft het deputaatschap gereageerd op de uitlatingen van een woordvoerder van de Nederlandse Spoorwegen in het Reformatorisch Dagblad van 20 oktober 2008. Deze woordvoerder liet zich zeer laatdunkend en discriminerend uit over hen die bezwaren hebben tegen de actie van de NS. Op de opmerking van de verslaggever: *Er zullen mensen aanstoot nemen aan het festijn van dinsdag*, geeft hij als antwoord: *"Ja, zeker in bepaalde kringen. Maar je kunt niet rekening houden met elke splintergroepering. Wij als NS staan van harte achter deze actie, zonder dit nou als een zwaar omstreden thema aan te zetten. Homoseksualiteit is voor ons helemaal geaccepteerd. Het is eigenlijk helemaal geen inhoudelijk discussiepunt voor ons."* En op de vraag: *"Kunt u zich voorstellen dat bijvoorbeeld orthodoxe christenen moeite hebben met de homoseksuele leefwijze?"*, antwoordt hij: *"Niet echt. Maar ik ben ook niet van de pinkstergemeente of orthodox-christelijk. Als mensen bezwaren hebben, is dat jammer."* De antwoorden van deze woordvoerder verwoorden dan misschien helaas wel het gevoel van velen in onze

samenleving, maar getuigen van weinig invoelingsvermogen en respect. Daarom heeft het deputaatschap daarover aan de NS zijn bezwaren geuit en wel als volgt:

"Voorts protesteren wij tegen de laatdunkende en discriminerende uitlatingen van de woordvoerder van uw bedrijf, de heer M. Jonker, zoals verwoord in het Reformatorisch Dagblad (editie maandag 20 oktober 2008). Wij achten zijn kwalificatie van (onder andere) ons kerkgenootschap als "splintergroepering" feitelijk onjuist, buitengewoon misplaatst, en getuigen van weinig respect. Wij betreuren deze diskwalificatie zeer en verzoeken u dringend deze te corrigeren. Overigens achten wij zijn uitlatingen tevens, gelet op het frequente gebruik van uw dienstverlening door onze achterban, zeer klantvriendelijk. Wij zouden het op prijs stellen, als uw directie van zijn opvattingen afstand neemt. Tevens zouden wij het op prijs stellen, als uw bedrijf zich in het vervolg onthoudt van uitspraken die behoren tot het domein van de publieke moraal en kwetsend zijn voor velen. Gaarne vernemen wij uw reactie."

We zijn benieuwd naar de reactie van de Nederlandse Spoorwegen. Laten we er echter voor oppassen dat we niet met de vinger naar anderen wijzen. Lijden wij nog aan het zedelijk verval in onze samenleving? De Heere geve ons bidders als Daniël.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

BEVESTIGING/INTREDE

DS. E. BAKKER TE SCHERPENISSE

Met blijdschap delen wij mee, dat de bevestiging en de intrede van ds. E. Bakker als herder en leraar van onze gemeente zal plaatsvinden op **woensdag 3 december** in ons kerkgebouw Schoolstraat 4. In de bevestigingsdienst, die om 14.30 uur begint, hoopt onze consulent, ds. A.J. Gunst, voor te gaan. De intrededienst vangt aan om 19.00 uur.

Kerkenraad Geref. Gemeente Scherpenisse

INGEBRUIKNAME NIEUW KERK- GEBOUW IN GOUDA

Ons oude kerkgebouw in Gouda werd te klein. Wij hebben een nieuw kerkgebouw mogen bouwen. De eerste diensten werden daarin op dankdag jl. gehouden. Op **dinsdag 18 november** zal onze nieuwe kerk aan de Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b officieel in gebruik worden genomen in een dienst, waarin ds. G. Clements hoopt voor te gaan. Aanvang: 19.30 uur. U wordt hartelijk uitgenodigd deze dienst bij te wonen. Wij spreken de wens uit dat de Heere in dit gebouw Zijn onverdiende zegen wil schenken.

Kerkenraad Geref. Gemeente Gouda

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2008

* Pag. 116, **gemeente AALBURG.**

Contactpersoon gehandicaptenzorg is nu: mevr. N. Duister-van der Vlist, Chrysantenstraat 25, 4261 CN Wijk en Aalburg, tel. 0416-69 21 03.

* Pag. 185, **gemeente GOUDA.**

Het adres en het tel.nr van het nieuwe kerkgebouw is: Nieuwe Gouwe Oostzijde 25, 2801 SB Gouda, tel. 0182-57 32 41.

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Apeldoorn:

ds. W. Visscher te Amersfoort;

Te Hoogvliet i.c.m. Spijkenisse:

ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;

Te Krabbendijke:

ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum.

BEDANKT

Voor Hoofddorp:

ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;

Voor Rotterdam-Alexanderpolder:

ds. J.S. van der Net te Houten.

HERDENKINGSDIENST TE DE VALK-WEKEROM

Op maandag 10 november zal het 25 jaar geleden zijn dat onze gemeente mocht worden geïnstitueerd. Dit feit hopen we op **woensdag 12 november** te mogen gedenken tijdens een kerkdienst, waarin ds. B.J. van Boven zal voorgaan. Aanvang: 19.30 uur.

Tevens zullen dan de nieuwgebouwde zalen officieel in gebruik worden genomen.

Kerkenraad Geref. Gemeente De Valk-Wekerom.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS THOLEN 2 SEPT. 2008 TE NIEUWERKERK

Namens de roepende kerk van Ouddorp opent ds. J. Schipper de vergadering. Op zijn verzoek wordt psalm 18:9 gezongen, daarna leest hij Jozua 5 en gaat voor in gebed.

De tijdelijke preses memoreert o.m. de volgende zaken:

Overleden zijn:

* op 3 februari: T. Akershoek, die de gemeente Tholen heeft gediend van 1978-2000, waarvan 7 jaar als diaken en daarna 15 jaar als ouderling;

* op 12 april: M.C. Lindhout, die de gemeente Poortvliet als diaken heeft gediend van 1966-1978 en van 1999-2007;

* op 27 juni: J. Witvliet, die de gemeente Melissant als diaken heeft gediend van 1974-1980 en van 1982-1993.

De volgende ambtsdragers mochten hun 25-jarig ambtsjubileum herdenken:

* H. Jansen was van 1983-2002 diaken en is aansluitend daarop tot nu toe ouderling van de gemeente Poortvliet;

* J.C. de Bonte is 25 jaar ouderling van de gemeente Ooltgensplaat.

* S. Maljaars heeft de gemeente Tholen als diaken gediend van 1983-1985 en is vanaf laatstgenoemd jaar ouderling van die gemeente.

* G.E. Houtekamer was van 1983-1992 diaken en is tot nu toe ouderling van de gemeente Oosterland.

* J. Bosman te Stad aan 't Haringvliet heeft de gemeente Poortugaal 11 jaar als diaken en daarna 12,5 jaar als ouderling gediend en is sinds 1,5 jaar ouderling van de gemeente Stad aan 't Haringvliet.

* W. van der Sluijs mocht herdenken 30 jaar ouderling van de gemeente Oude Tonge te zijn.

* F. Blok mocht zijn 25-jarig jubileum als organist in de gemeente Stad aan 't Haringvliet herdenken.

Op 10 juni mocht de gemeente Scherpenisse haar vergrote kerkgebouw in gebruik nemen in een speciale dienst waarin ds. J. Schipper voorging.

Ouderling M. van den Berge te Tholen is koninklijk onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje-Nassau.

N.a.v. de verzen 13-15 van het gelezen Schriftgedeelte spreekt ds. Schipper een openingswoord. Het moderamen wordt als volg samengesteld: ds. G. van Manen, preses, ouderling Both, scriba, ds. J. Schipper en ouderling J. Tanis, assessoren en ouderling M. van den Berge, quastor.

De volgende stukken zijn ingekomen:

* Een rouwbrief betrekking hebbend op het overlijden van oud-diaken M.C. Lindhout van de gemeente Poortvliet.

* Een rapport van de financiële en redactionele commissie Kerkelijk Nieuws van de Geref. Gemeenten in de classis Goes resp. Tholen. De vraag om in Kerkelijk Nieuws voortaan de predikbeurten bij elkaar i.p.v. onder de berichten van elke gemeente afzonderlijk te vermelden, wordt meegenomen door de commissie.

* Een verzoek van het diaconaal verband Goeree en Overflakkee inzake aanwijzing van een afgevaardigde die namens de Geref. Gemeenten in de klankbordgroep Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) zitting zal nemen. De classisdiakenen zullen een voordracht aan de scriba van de classis doorgeven.

* Een brief van het Calvin College met het verzoek een ambtsdrager en tevens een vervanger uit de classis aan te wijzen die wil participeren in de adviesraad van

de kerken. De kerkenraad van Tholen krijgt mandaat om deze te benoemen.

Vervolgens worden de rapporten voorgelezen van de gehouden kerkvisitatie in de gemeenten Dinteloord, Nieuwerkerk, Oosterland, Poortvliet, Scherpenisse, Sint Annaland, Sint Philipsland en Tholen. Hierover worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

Hierna vindt een bespreking plaats van het adviesrapport inzake onderzoek naar de haalbaarheid van nieuwe kerkelijke woon-/zorglocaties binnen het gebied van de classis Tholen. Br. G.D. Roeland geeft namens de door de classis benoemde commissie een toelichting op het rapport dat tot stand gekomen is mede nadat een behoeftepeiling onder de leden van 50 jaar en ouder is gehouden. Uit de antwoorden op de hen schriftelijk gestelde vragen, waarop een ruime respons ontvangen is, blijkt dat er behoefte is aan passende kerkelijke woon-/zorglocaties binnen een redelijke afstand van de huidige woonplaats. Aan de hand van de uitkomsten worden als locaties genoemd, die voor nader onderzoek in aanmerking komen: Dirksland, Middelharnis/Sommelsdijk, Nieuwerkerk/Oosterland en Tholen/Scherpenisse. Na uitvoerige bespreking verleent de vergadering de commissie opdracht om de praktische en financiële haalbaarheid voor deze locaties nader te onderzoeken en de classis daarover in een volgende vergadering te adviseren. De commissie zal er naar streven dit nader onderzoek het komende winterseizoen te zullen verrichten. I.v.m. de ontstane vacature door het vertrek van br. Van Dreven bestaat deze commissie thans uit slechts twee personen. Besloten wordt deze commissie aan te vullen met iemand uit elk van de vier genoemde locaties. De kerkenraden zullen hierover in onderling overleg iemand zoeken met financiële of bestuurlijke deskundigheid en/of ervaring. Hierbij is deskundigheid belangrijker dan het zijn van ambtsdrager. Aan de scriba zullen namen worden doorgegeven.

Tot het samenroepen van de eerstvolgende vergadering van de classis, te houden in Nieuwerkerk op woensdag 14 januari 2009, aanvang 19.30 uur, wordt de gemeente van Oude Tonge aangewezen.

Op verzoek van de preses eindigt ouderling J. Tanis de vergadering met dankgebed, nadat gezongen is Ps. 145:1.

B. Both, scriba.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM 17 SEPT. 2008

Namens de roepende kerk van Andijk opent ds. R. Boogaard de vergadering. Hij laat daartoe zingen Ps 89:1, leest Openb. 11:1-14 en gaat voor in gebed. Naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte spreekt hij een korte overdenking uit. Na de opening neemt ds. G. Heijkamp de leiding over en leest een aantal mededelingen. De gemeente van Haarlem is op 1 april opgeheven, een ingrijpende gebeurtenis in ons kerkelijk leven.

Br. Chevalking heeft inmiddels afscheid genomen van de gemeente Amsterdam wegens verhuizing naar Gouda. Hij heeft vele jaren een bijdrage geleverd aan het evangelisatiewerk in Amsterdam.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. G. Heijkamp, preses; ds. C. Neele, assessor; J. van Daltsen, 2^e assessor, C.W. Bos, quaestor; C. Vonk Noordergraaf, scriba en ds. R. Boogaard, adviseur. Als antwoord op de vraag n.a.v. de notulen van de vergadering van 23 januari 2008 over het hulpconsulentschap voor Leiderdorp deelt de scriba mee dat ds. J.S. v.d. Net bereid is om het hulpconsulentschap voor die gemeente waar te nemen.

Ouderling Ploeg brengt mede namens br. C.J. Hotting verslag uit van hun onderzoek inzake de financiële jaarverslagen over 2006 en 2007 en de begroting voor 2008 betreffende de evangelisatieposten Alkmaar en Amsterdam. Bij navraag is gebleken dat bepaalde onefenheden vooral een gevolg zijn van de overgang naar een nieuw systeem. Met ingang van 2008 zouden de problemen tot het verleden moeten behoren.

Een ander punt van zorg blijft de boeking van de ontvangsten. Vaak ontbreekt een omschrijving of de collecte, gift of opbrengst bestemd is voor het landelijke of classicale werk. In zo'n geval wordt het voor het deputaatschap geboekt. Het blijft belangrijk penningmeesters erop te attenderen een duidelijke bestemming te vermelden. Er wordt voorgesteld om in het Kerkelijk Jaarboek bij het banknr. op te doen nemen dat men duidelijk vermeldt waarvoor het bedrag bedoeld is.

Er is opnieuw voor gepleit om gezien het geringe zielen aantal in de classis en het openhouden van twee evangelisatieposten met de daarbij behorende kosten, dat het deputaatschap zich schriftelijk garant stelt om eventuele tekorten voor zijn rekening te nemen. De classis is tevreden met de bevindingen van beide broeders, die worden

bedankt voor hun werkzaamheden. Hierna doet ouderling Van Pijkeren verslag van de werkzaamheden van de classicale evangelisatiecommissie. Het ziet er naar uit dat het deputaatschap zich garant zal stellen voor eventuele tekorten die bij het evangelisatiewerk in de classis Amsterdam op kunnen treden. Dit houdt in dat overschotten ook naar het landelijke werk toevloeien. In verband met het vertrek van br. Chevalking stelt de commissie voor br. C.J. Hotting in zijn plaats te benoemen en daarnaast de commissie met een lid uit te breiden. Hiervoor wordt diaken T. Sluiter voorgesteld. De vergadering gaat met deze benoeming akkoord. Er wordt aan gewerkt om de door Haarlem beschikbaar gestelde bedragen voor de posten Alkmaar en Amsterdam in een classicale stichting onder te brengen. Er wordt momenteel bij het deputaatschap gewerkt aan reglementen voor de classicale evangelisatiecommissies, waarin de onderlinge verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden omschreven. Daarnaast werkt de classicale commissie aan een reglement waarin ditzelfde gebeurt tussen de classis en de classicale commissie. Ook voor de te vormen stichting zullen concept-statuten worden opgesteld en dienen de taken van de moedergemeenten omschreven te worden.

Gevraagd wordt nog, wie beslist over de besteding van gelden vanuit de stichting. Hierover beslist de classis, op voorstel van de commissie en na overleg met het deputaatschap. Er wordt ook gevraagd of deze stichting niet breder opgezet kan worden dan alleen het beheer van de gelden van Haarlem. Dit is ook de bedoeling, zodat aan deze stichting ook andere giften of legaten vermaakt kunnen worden, bestemd voor het evangelisatiewerk in de classis. Bij de gemeenten boven het IJ heeft dit jaar kerkvisitatie plaatsgevonden. De verslagen van de gemeenten Amsterdam, Zaandam, Westzaan, Den Helder, Oosterend, Andijk, Opperdoes en Enkhuizen worden voorgelezen. Hieruit blijkt dat het ambtelijk werk, ondanks plaatselijke zorgen, zijn voortgang mag hebben. De Heere geeft dat het werk ook niet ongezegd blijft. In meerdere opzichten werkt de gemeente van Andijk momenteel samen met de gemeente Enkhuizen.

Het financieel overzicht van het classicaal kerkblad vertoont een negatief exploitatiesaldo.

Ondanks de hogere advertentie-inkomsten, zijn de kosten zodanig gestegen, met name de verzendkosten, dat deze hierdoor niet gedekt worden. Daarnaast

is het aantal abonnementen afgenomen. Dit aantal was al gering, ca 1300. Het abonnement zal met € 1,50 worden verhoogd. De boeken zijn gecontroleerd en waren in orde. Ouderling Schipaanboord verlaat de controlecommissie en br. B.J. Grisnich zal toetreden.

Bij de rondvraag wordt gevraagd hoe het verzoek van de Zending moet worden opgevat om in het najaar een extra collecte te houden, daar men al twee collecten voor de Zending houdt.

De preses antwoordt hierop dat de collecte voor het medisch zendingswerk vervalt, omdat dit werk thans door Bijzondere noden wordt gefinancierd. De zending loopt hierdoor kans minder geld te ontvangen. Dus eigenlijk vragen ze om i.p.v. een collecte voor het medische werk, een collecte voor het zendingswerk.

Den Helder wordt aangewezen als roepende kerk voor de volgende classisvergadering. Deze zal worden gehouden op 28 januari 2009 om 10 uur te Lisse.

De preses sluit de vergadering met de wens dat de bede van ons allen maar mag zijn: Uw Koninkrijk kome. Hierna verzoekt hij ds. C. Neele de vergadering te beëindigen met gebed

C. Vonk Noordegraaf, classisscriba

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS BARNEVELD, 19 SEPT. 2008

Namens de roepende kerk, de gemeente Barneveld, opent ds. C. Hogchem de vergadering. Hij verzoekt te zingen Psalm 89: 9 en 12, leest vervolgens Mattheüs 14:20-33 en gaat voor in gebed.

Gememoreerd wordt dat op 6 maart 2008 ouderling J. van den Hardenberg van Elspeet mocht herdenken dat hij 25 jaar geleden in het ambt werd bevestigd. In Kootwijkerbroek mocht op 20 maart 2008 ouderling J.J. van den Brink herdenken dat hij 40 jaar geleden in het ambt werd bevestigd. Twee jaar mocht hij dienen als diaken, daarna 38 jaar als ouderling. In de Valk-Wekerom is op 22 maart 2008 ouderling G. v.d. Bospoort overleden. Vele jaren mocht hij de gemeente dienen in het ambt van ouderling. Verder ontvingen diaken W. Nieuwenhuizen en zijn echtgenote op 25 april 2008 een koninklijke onderscheiding vanwege het vele werk in de gemeente van Wageningen. Vervolgens staat de tijdelijke preses stil bij Mattheüs 14: 22 en 23: *'En terstond dwong Jezus*

Zijn discipelen in het schip te gaan en vóór Hem af te varen naar de andere zijde, terwijl Hij de scharen van Zich zou laten. En als Hij nu de scharen van Zich gelaten had, klom Hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zo was Hij daar alleen!'

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. F. Mulder, assessoren ds. C. Hogchem en ds. G. Mouw, verder K. Karels, scriba. Voor de quaestor, ouderling J.M. van Koeveringe, die wettig verhinderd is, wordt, omdat er geen bijzondere financiële zaken zijn geagendeerd, geen andere quaestor aangewezen.

Br. Iz. den Dekker, die sedert 1988 de classis vertegenwoordigt in de Raad van Advies van de Stichting voor Speciaal Onderwijs of Gereformeerde grondslag voor de Regio Veluwe in Ede ziet zich, om redenen van leeftijd, genoodzaakt terug te treden. Br. Den Dekker wordt hartelijk dankgezegd. Het moderamen wordt gemandateerd in de vacature te voorzien.

Door de Raad van Advies van de SVRO wordt meegedeeld dat oud. A. van de Kieft om statutaire redenen niet opnieuw benoemd kan worden. In diens plaats wordt diaken C. van Wolfswinkel als lid benoemd en als secunduslid oud. J.J. Schipaanboord.

In de afgelopen zomer zijn de kerkvisitaties gehouden. De rapporten daarvan worden in beslotenheid behandeld.

Door een commissie uit de classis is met de kerkenraad van Ede gesproken over de financiële zorgen van de gemeente in het geval een nieuwe kerk gebouwd moet worden. In de rapportage van dat gesprek wordt gesproken over een nieuwe mogelijkheid van huisvesting, namelijk de Nieuwe Kerk, een bestaand kerkgebouw van de PKN, daterend uit de dertiger jaren van de vorige eeuw. Inmiddels wordt daarin ook door onze gemeente in Ede kerk gehouden. Het aantal zitplaatsen, zonder stoelen, bedraagt 760, met uitbreiding van losse stoelen circa 1000. Voor de doorweekse activiteiten blijft de gemeente van Ede bovendien aangewezen op de Noorderkerk, omdat daarvoor in de Nieuwe Kerk geen gelegenheid is. Financieel betekent dat ook een zware last. Er is sprake van een moeilijke situatie. In de afronding van de bespreking raadt de preses de kerkenraad van Ede aan goede nota te nemen van de adviezen die door het moderamen zijn uitgebracht en als er aanleiding voor is opnieuw terug te komen bij de classis. Van de Raad van Advies van de SVRO is een tweetal rapportages ontvangen. Hoewel de taak van de Raad van Advies vooral de identiteit betreft, wordt in de

BERICHTEN

rapportage, omdat er door de classis naar gevraagd is, ook ingegaan op de financiële situatie. De classis is de Raad van Advies erkentelijk voor de heldere rapportages over de gang van zaken bij de SVRO. Met voortvarendheid wordt gewerkt aan het behoud van de instellingen, die langs de rand van de afgrond zijn gegaan. Nog zijn lang niet alle zorgen voorbij, maar de ontwikkelingen bewegen zich wel in de goede richting. De adinterim Raad van Bestuur en de nieuwe Raad van Toezicht geven krachtig leiding aan het veranderingsproces, waarin pijnlijke beslissingen onvermijdelijk (zullen) zijn.

In Barneveld-Zuid wordt aan de Ds. E. Fransenlaan een tweede kerkgebouw gerealiseerd, dat eind 2008 gereed zal zijn. Het aantal leden en doopleden dat daar zal gaan kerken bedraagt ongeveer 1150. De kerkenraad van Barneveld vraagt en krijgt toestemming om aldaar een tweede gemeente te institueren. De huidige gemeente zal vanaf dat moment verder gaan als Barneveld-Centrum. Verwondering moet ons vervullen wanneer we zien dat er in onze dagen nog een nieuw kerkgebouw mag verrijzen, overigens tegelijkertijd en vlakbij een nieuwe kerk van de Gereformeerde Gemeente in Nederland. Wat zal het groot zijn als opgemerkt mag worden dat de Heere er wil wonen, dat zondaren tot Hem getrokken zullen worden, dat Gods volk er onderwijs mag ontvangen, dat de reuk van Christus er verspreid mag worden en dat in het bijzonder gezien mag worden dat het zaad Hem zal dienen.

De volgende classisvergadering zal worden samengeroepen door de gemeente Ede. Als datum wordt vastgesteld vrijdag 12 december 2008, aanvang 19.00 uur te Barneveld. Nadat de preses de afgevaardigden heeft dankgezegd voor de wijze waarop vergaderd mocht worden, eindigt ouderling De Goffau van Barneveld met dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

K. Karels, scriba

■ 40-JARIG JUBILEUM JéV +16 MELISKERKE

Dit jaar is het 40 jaar geleden dat de jeugdvereniging "Vereende krachten" te Meliskerke werd opgericht. Op **zaterdag 15 november** organiseert het bestuur daarvan een bijeenkomst ter herdenking van dit feit, in een zaal van de kerk van de plaatselijke Geref. Gemeente, Valkenburgstraat 25. Als jeugdvereniging nodigen wij hiervoor oud-leden van de vereniging, gemeenteleden en andere belangstellenden van harte uit. Vanaf 19.00 uur is er een inloop met koffie e.d. en om 19.45 uur vindt de opening plaats door ds. G.J.N. Moens.

■ EXCURSIE VOGG, AFD. WEST TE SPIJKENISSE

Op **zaterdag 15 november** organiseert de afd. West van de VOGG een excursie naar het orgel van de Christelijk Gereformeerde Kerk "De Ark" te Spijkenisse, Voorstraat 8. Het oorspronkelijk in 1994 gebouwde orgel is verleden jaar door

orgelbouwer Nijse ingrijpend gerestaureerd. Eén van de organisten, Han Leentvaar, zal het orgel demonstreren. Daarna zal er de gelegenheid zijn het orgel zelf te bespelen. De excursie begint om 14:00 uur. Het adres van de kerk is Voorstraat 8.

■ EXCURSIE VOGG, AFD. OOST TE KAMPEN

Op **zaterdag 8 november** gaat de afd. Oost van de VOGG op excursie naar het Hinsz-orgel in de Buitenkerk te Kampen (Buiten Nieuwstraat 101). Het orgel zal worden gedemonstreerd en voor aanwezig is er gelegenheid om het orgel te bespelen. Aanvang: 14.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 9 NOVEMBER 2008

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier; Aalburg 15.00 uur stud. Van Rijswijk; Aalst 19.30 uur ds. Joosse; Alblisserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Alphen a/d Rijn 15.00 uur stud. Bredeweg; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. Pater; Apeldoorn 17.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 16.30 uur ds. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Verweij; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwou-

de 14.30 uur ds. Van der Net; Bodegraven 15.30 uur ds. Driessen; Boskoop 16.30 uur ds. Paul; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 18.45 uur ds. Kattenberg; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.J. Karels; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. J. Karels; Eindhoven 17.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Elspeet 10.00 uur ds. Meeuse en 18.30 uur ds. Verschuure; Enkhuizen

10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enter 9.30 uur ds. Kleppe; Ermelo 15.30 uur ds. Schot; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda (Nieuwe Gouwe Oostzijde 2-b) 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur stud. IJsselstein; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Clements; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Tanis; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. Boeder; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. Brugge; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. C. Harinck; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Hoogerland; Hoogvliet 10.00 uur (H.A.) ds. Van Aalst en 19.00 uur ds. Terlouw; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Kamperland 10.00 en 15.30 uur stud. Maljaars; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Krabbendijke 14.00 uur ds. Golverdingen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Leerdam 15.30 uur ds. Labee; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Clements; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meeuwen 14.30 uur ds. Karens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 18.30 uur ds. Van Aalst; Naaldwijk 19.00 uur ds. P. Mulder; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Baan; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Van Manen; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Nijkerk (Melkrijder 15) 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Verschuure; Nisse 14.00 uur ds. Van Krimpen; Nunspeet 9.30 uur ds. Schot en 15.00 uur (H.D.) ds. Meeuse; Oosterland 18.30 uur ds. Van Manen; Oostkapelle 15.00 uur ds. Tuinier; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Opperdoes 10.00 uur ds. Heijkamp; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Mijnders; Ouddorp 14.30 uur stud. Boeder; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. Vogelaar; Poederoyen 9.30 en 18.30 uur stud. Van Rijswijk; Poortugaal 14.30 uur ds. W.J. Karels; Puttershoek 15.00 uur stud. IJsselstein; Rhenen 19.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer

9.30 en 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 14.30 uur ds. Brugge; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. De Leeuw; Scherpenisse 14.00 uur ds. De Jongste; Sliedrecht (Middel-diepstraat 31) 12.00 en 19.00 uur ds. Joosse; Soest 15.00 uur ds. F. Mulder; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 15.00 uur ds. Hakvoort; Terwolde-De Vecht 19.00 uur ds. Meeuse; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 10.00 en 18.00 uur stud. Brede-weg; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silf-hout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 14.30 uur ds. Van Gelder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. Driessen; Wolphaartsdijk 18.30 uur ds. Moens; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Zoetermeer 19.00 uur ds. W. Harinck; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ DINSDAG 11 NOVEMBER 2008

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.00 uur (huw.bev.) ds. Silfhout; Lisse 19.45 uur ds. Neele; Nisse 19.30 uur ds. Hakvoort.

■ WOENSDAG 12 NOVEMBER 2008

Doetinchem 19.30 uur ds. De Wit; Drachten 19.30 uur ds. Van Belzen; Elspeet 19.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Schot; Zaandam 19.30 uur ds. B. van der Heiden.

■ WOENSDAG 12 NOVEMBER 2008 (DANKDAG)

Aalst 14.30 en 19.00 uur ds. Melis; Alphen

a/d Rijn 15.00 en 19.30 uur ds. Hakvoort; Arnhem 14.30 en 19.30 uur ds. W. Harinck; Breda 15.00 en 19.30 uur ds. Brugge; Delft 14.30 en 19.30 uur ds. De Waard; Dirksland 10.00 en 19.00 uur ds. Schipper; Goudswaard 9.30 en 14.30 uur ds. Vermeij en 19.30 uur ds. Van Aalst; 's-Gravenzande 15.00 en 19.30 uur ds. Driessen; Groningen 14.30 en 19.30 uur ds. Kattenberg; Herkingen 14.30 en 19.00 uur ds. Tuinier; Hilversum 14.30 en 19.45 uur ds. Visscher; Leerdam 10.00, 14.30 en 19.30 uur ds. Karens; Meeuwen 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Melissant 14.30 en 19.00 uur ds. Verweij; Middelharnis 9.30, 14.30 en 19.00 uur ds. Van Manen; Nieuwe Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. De Heer; Ooltgensplaat 14.30 en 19.00 uur ds. Mondria; Oudemirdum 14.00 en 19.00 uur ds. Vogelaar; Puttershoek 14.30 en 19.30 uur ds. Veenendaal; Rotterdam-IJsselmonde 9.30, 14.30 en 19.30 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Zuid-wijk 15.00 en 19.45 uur ds. C. Harinck; Scheveningen 14.30 en 19.30 uur ds. Baan; Stad aan 't Haringvliet 14.30 en 19.00 uur ds. Van Ekeveld; Utrecht 14.30 en 20.00 uur ds. Van der Net; Vlaardingen 15.00 en 19.30 uur ds. Joosse.

■ DONDERDAG 13 NOVEMBER 2008

Apeldoorn 19.30 uur ds. P. Mulder; Dinteloord 10.00 uur ds. Gunst en 19.00 uur ds. Schipper(dankdag); Ermelo 19.30 uur ds. Silfhout; Genemuiden 19.30 uur ds. F. Mulder; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. Baan; Soest 19.30 uur ds. De Leeuw.

■ VRIJDAG 14 NOVEMBER 2008

Aagtekerke 13.45 uur (huw.bev.) ds. Tuinier; Tricht-Geldermalsen 14.00 uur (huw.bev.) ds. Labee.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

■ ZONDAG 9 NOVEMBER 2008

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 ev. S. de Visser en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

1958 2008

Op 12 november D.V. hopen wij met onze kinderen en kleinkinderen onze 50ste echtvereniging te herdenken.

Onze trouwtekst was Ps. 33-18:
Ziet des Heeren oog is over degenen die Hem vrezen, op degenen die op Zijn goeder-tierenheid hopen.

Ed en Willy Guliker-Neels

10221 Gray Rd. Rosedale B.C.
Canada VOX 1X0.
Tel. 604-7947075
(9 uur tijdsverschil)

BEGRAFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtsreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

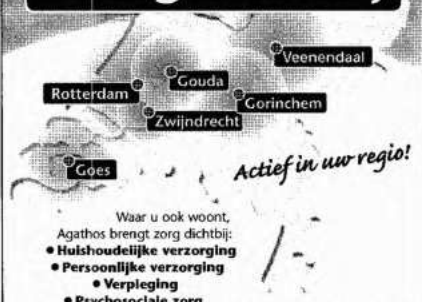
Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81

Voor al uw NIEUWE en TWEEDEHANDS: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop en Taxatie Gebruikte Boeken
www.derooboeken.nl

maandag gesloten

Zorg dichtbij

Waar u ook woont,
Agathos brengt zorg dichtbij:
• **Huishoudelijke verzorging**
• **Persoonlijke verzorging**
• **Verpleging**
• **Psychosociale zorg**
Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator
aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen.
Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de
CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opharen met ijskoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzoorgers:

- H.de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Kroostweg 22, Tel. (030) 69 95 330

Vakantie in eigen sfeer?

Informeer naar de mogelijkheden van huur, koop en belegging.

... heel eigen

070-415 93 44, www.casafamilia.nl

LOGEERROUDERS GEZOCHT

Heeft u nog wat ruimte in uw hart en huis?

Meldt u dan nu aan voor de cursus Logeeropvang

SGJ LVG biedt hulp aan gezinnen met kinderen in de leeftijd van zes tot achttien jaar oud, met een IQ variërend van 60 tot 90 bij wie sprake kan zijn van gedragsproblemen ten gevolge van bijvoorbeeld ASS (autisme spectrum stoornis), ADHD (aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit) of hechtingsproblemen. Op basis van een PGB kan SGJ LVG intensieve ambulante gezinsbegeleiding en logeeropvang aanbieden. Wij zoeken logeerouders om aan de groeiende vraag naar deze zorg te kunnen voldoen.

Heeft u nog wat ruimte in hart en huis?
Meldt u dan nu aan voor de cursus
Logeeropvang die D.V. wordt gehouden

- in Dordrecht op 17 & 24 november

Voor informatie en aanmeldingen kunt u
contact opnemen met SGJ LVG:
T 033 422 6900 / E lvg@sgj.nl.

SGJ
Christelijke Jeugdzorg

www.sgj.nl

NIEUW DAGBOEK

JAARGANG 2009

Bij het
geopende
Woord

Geb. 375 blz. **12,90**

Bijbels dagboek

In 2007 verscheen voor het eerst

Bij het geopende Woord

*Bijbels dagboek geschreven door predikanten
van de Gereformeerde Gemeenten*

Door de grote belangstelling hebben wij besloten om,
indien mogelijk, jaarlijks een nieuw dagboek in
dezelfde vorm samen te stellen.

Dit jaar werkten mee: di, P. Blok, B.J. van Boven, J.J. van Ekeveld,
J.M.D. de Heer, C. Hogchem, G. Hoogerland, G. van Manen,
P. Melis, C. Neele, J.W. Verweij, A. Verschuure, D. de Wit.

Hieronder is een gedeelte uit het boek op
ware grootte afgebeeld

5 juli

Lezen: 1 Koningen 17:8-16

*Toen geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende: Maak u op, ga
heen naar Zarfath, dat bij Sidon is, en woon aldaar...
1 Koningen 17:9a*

De laatste druppel water is op! Juist dan spreekt de Heere. Elía krijgt
een drievoudige opdracht. Laten we die vandaag eens overdenken.
Allereerst moet hij zich opmaken. Dat wil zeggen: de plaats waar hij
zoveel van Gods gunst mocht genieten, moet hij verlaten! Dat viel
weg inslaat met de Zijnen.
Maar Elía wordt ook de plaats aangewezen waar hij naartoe moet

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld

tel. 0342 - 41 69 86

Verkrijgbaar bij
de boekhandel

IN HET NIEUWSTE NUMMER:

'Als een kind in de puberteit is aangeland, ben je te laat'

Biologiedocent en moeder drs. Christa Brinkman-Van der Kolk over seksuele voorlichting in het artikel 'Vorming of voorlichting?'

Wie niet vóór de puberteit met zijn kind in gesprek is geweest over wat er met een puber gebeurt, is te laat. Kinderen krijgen de informatie dan vanaf elders, en de vraag is of het dan komt zoals je graag wilt. Maar... hoe ga je in gesprek?

Lees het in de nieuwste GezinsGids.

GEZINSGIDS

IDENTITEIT VOOR NU .NL

030 230 3500

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming
Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555
Kantoor: Stationsweg 411
3925 GD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen. Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73** b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

HARKES
Begravenissen
Persoonlijke zorg voor uw begravenis
Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begravenissen - Dag en nacht bereikbaar

Begravenisverzorging "Honestum"
0180 - 628908 (dag en nacht)
L. Melleste-Verveer en D.D.E. Melleste
Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I. Ambacht - ZWijndrecht - Dordrecht e.o.

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Stichting Verzorgingshuizen Regio Oost, uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten, beheert drie verzorgingshuizen: Bethesda in Den Dolder, Elim in Barneveld en Huize Maranatha in Rijssen. De huizen kenmerken zich door persoonlijke zorgverlening en een huiselijke sfeer. Daardoor is de sfeer - voor medewerkers en bewoners - vertrouwd.

In **zorgcentrum Elim** in Barneveld is plaats voor een aantal:

P Verzorgenden-IG

Uren per week

We zijn dringend op zoek naar een aantal **oproepkrachten** die flexibel inzetbaar zijn. Daarnaast zoeken wij medewerkers voor een vast dienstverband van minimaal 12 uur tot maximaal 32 uur per week.

De functie

Als (oproepkracht) verzorgende-IG ben jij de helpende hand voor onze bewoners. Je verricht overeenkomstig de afspraken in het zorgplan verzorgende werkzaamheden en geeft mede gestalte aan een goed woon- en leefklimaat voor onze bewoners.

Je profiel

Je bent in het bezit van een diploma verzorgende-IG. Daarnaast heb je affiniteit en ervaring met het begeleiden van ouderen.

We verwachten dat je lid bent van de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland) of één van de andere reformatische kerkgenootschappen, zodat je positief kunt bijdragen aan de woon- en werksfeer binnen de SVRO.

Meer informatie?

Neem dan contact op met Hetty Kieft, telefoonnummer: 0342 - 403 400, of kijk op onze website: www.svro.nl.

Uw sollicitatie

Uw sollicitatiebrief kunt u binnen veertien dagen sturen naar: SVRO, t.a.v. mevrouw M.M. Averink, Diekjansweg 1, 7462 JD Rijssen. Reageren per e-mail kan ook: m.averink@svro.nl.

NIEUW VERSCHENEN: OP HET ZAND DER ZEE

In dit boek zijn vierentwintig meditaties opgenomen over Patmos en de brieven aan de zeven gemeenten. Het boek is geschreven door de predikanten die Gouda gediend hebben en nog dienen: ds. M.J. van Gelder, ds. A. Moerkerken en ds. G. Clements. Met een voorwoord van ds. R. Boogaard.

Het boek is geïllustreerd met prachtige foto's van Klein-Azië. Bovendien is er van iedere plaats een kort en duidelijk geografisch en historisch overzicht opgenomen.

Deze prachtige uitgave kost slechts 15 euro en de opbrengst is bestemd voor de kerkbouw van de Ger. Gem te Gouda.

U kunt dit boek bestellen door 15 euro (excl. verzendkosten 2,95) over te maken op rekeningnummer 13.56.58.209 ten name van Actierekening Bouwfonds GGG onder vermelding van naam, adres en telefoonnummer.

Inlichtingen:
E-mail: p.nijisse@driestar-educatief.nl
Tel. nr.: 0182 - 522908

**NIET IN DE
BOEKHANDEL
VERKRIJGBAAR!
ZEER GESCHIKT
ALS KERST OF
EINDEJAARS
GESCHENK!**

Huisgemeenten in Noord-China vrezden winter zonder voedsel en hulp

Daarom vragen wij u om een financiële bijdrage.
Uw steun blijft - ook op dit gebied - dringend nodig.

Stort uw gift op 3473. 76. 029

t.n.v. Hudson Taylor / SBHC te Rhenen

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudson-taylor.nl

“Het is erger dan ik dacht.”

“Ik dacht voorheen ook dat het allemaal wel meeviel met de noodzaak van evangelisatiewerk. Als je opgroeit in een kerks dorp dan zie je de contrasten ook niet zo heel erg. Nu ik in de randstad studeer, zie ik wel andere dingen om mij heen. Het heeft mij meer aan het denken gezet. Ik heb bijvoorbeeld nu standaard een paar evangelisatiefolders bij me. Binnenkort is er ook een gemeentevond over evangelisatie. Wel goed, denk ik.”

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften voor een presentatie (overdag of 's avonds) over het evangelisatiewerk. Tel. 0341-253588.

Ambtskleiding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streepjantaloons - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

Te Koop: OPHEUSDEN, Jasmijnstraat 4, tussenwoning, bouwjaar (92), 4 slaapkamers, fraaie keuken (06) en voor de klusser een grote stenen schuur (01). Loopafstand kerk en school. Vraagprijs € 249.500,- (k.k.) Tel. 06-54 614 277.

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Orgelcentrum HET BINNENVELD In- en verkoop van klassieke orgels

Geopend op afspraak, ook 's avonds

Friesesteeg 56, 3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

JOHANNUS - DOMUS - CONTENT

1509 - 2009 500 jaar Johannes Calvijn

Mag Calvijns Instituut een zegen zijn ook voor de opleiding van voorgangers op het Calvijn Seminarie

Stichting China

Mogen zij op uw steun rekenen?
Giro: 320666
Postbus 1150, 3900 BD Veenendaal